

Monumentnummer*: 510617

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 27 januari 1999
Kadaster deel/nr 82800/7

Woonplaats* **Enschede** Gemeente* **Enschede** Provincie* **Overijssel**

Locatiennaam **Enschede** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Enschede** Sectie* **H** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
1533

Omschrijving**

Inleiding

In 1909 is als onderwijsinstelling uit de Nederlandse School voor Nijverheid en Handel de Textielschool ontstaan, in 1918 gevolgd door de Hogere Textielschool. De Hogere Textiel SCHOOL "De Maere" is in 1922 gebouwd door de Dienst Gemeentewerken Enschede, naar ontwerp van architect W.K. de Wijs, en op 12 september dat jaar in gebruik genomen. Jhr. Charles de Maere uit St. Nicolaas, Vlaanderen verplaatste na de scheiding van de Nederlanden zijn bontweverij naar Nederland en speelde een belangrijke rol in verbetering en scholing binnen de textielindustrie.

Het volume van de school is geleed in Frans classicistische stijl, als een centraal corps de logis (middenrisaliet) met door vleugels verbonden hoekpaviljoens (hoekrisalieten). De school is uitgevoerd in traditionalistische baksteenarchitectuur. De eerste uitbreiding van de school vond plaats in 1939, toen aan de oostzijde de praktijklokalen werden uitgebreid; dit deel is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

De school is in de jaren vijftig uitgebreid met een gebouw met ketelhuis langs de Van Galenstraat. Ook is in die periode de werkvloer vergroot: tegen de achtergevel van het praktijkgebouw is over vrijwel de hele breedte een reeks lokalen gezet, onder plat dak. Hierbij zijn de oorspronkelijke buitendeuren gaan fungeren als binnendeuren. Rondom het gebouw is een bakstenen erfscheiding

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

opgetrokken met smeedijzeren hekwerk tussen pijlers.

Omschrijving

De school bestaat uit een U-vormig lokalengebouw dat een overdekte werkvloer met praktijklokalen omsluit. De zuidpoot van de U is aanmerkelijk korter dan de noordpoot (langs de Van Galenstraat).

Het lokalengebouw is in bruine baksteen opgetrokken over twee bouwlagen onder een samengestelde kap, gedekt met pannen.

Het middenrisaliet van de voorgevel (W) aan het Ariënsplein is hoger opgetrokken onder een schilddak. De hoekrisalieten risaleren alleen in de gevel en hebben geen accentuering in het dakvlak. Midden-, hoekrisaliet en traveeën zijn bekroond met dakkapellen. Op alle nokeinden staat een opengewerkte dakruiter. Het middenrisaliet wordt eveneens bekroond door een dakruiter die een slag forser is uitgevoerd. De ruiters zijn met zink bedekt. Op beide verdiepingen is de gevel voorzien van 24-ruits vensters. De hoekpaviljoens tellen drie vensterassen, het middenrisaliet vijf. Op de begane grond bevindt zich hier de entree. De toegangsdeuren binnen het gemetselde spaarveld zijn niet origineel. Onder en boven de vensters op de verdieping zijn tegelfriezen aangebracht met voorstellingen uit de (textiel)industrie.

Het praktijkgebouw telt één bouwlaag en is afgedekt met sheddaken met een ijzeren spantenconstructie die rust op drie dragende muren: oostelijk de -voormalige- buitenmuur, westelijk waarschijnlijk de grensmuur tussen praktijkgedeelte en hoofdgebouw en centraal de muur die, vanaf de hoofdingang, de rechterwand van de middengang vormt. Een grote overspanning is daarmee bereikt, met bijna vrije plattegronden.

De centrale hal, trappenhuis en de gangen hebben tegelvloeren en zijn voorzien van tegellambrizingen en reliëfs met voorstellingen uit de (textiel)industrie. De trappenhal wordt verlicht door drie rondboogvensters op de verdieping voorzien van glas-in-lood en is overwelfd met drie graat-kruisgewelven.

In de hoofdas van het lokalengebouw ligt de centrale gang van het praktijkgebouw. Aan weerszijden zijn de praktijkruimtes gegroepeerd.

Waardering

School van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege

- de directe relatie met de industrialisering van Enschede
- de kwaliteit van het ontwerp
- de detaillering van het interieur
- de beeldbepalende ligging aan het Dr. Ariënsplein in De Stadsmaten
- de gaafheid van het exterieur en het interieur

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument